

PREUS

Artá Un trimestre	0'75
A fora any	4'00
Al Extranjer id.	6'00

Número solt
0'15 cts.



QUINZENARI CATÓLIC MALLORQUI

Artá 15 Septembre de 1921

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
Quatre Cantóns, 3

¡AQUEIXA INDIFERENCIA!

Així com cada persona, cada individu té un caràcter peculiar que 'l distingeix dels demés així també cada poble té una idiosincrasia especial, un modo d'esser que li dona caràcter, concurrent a la formació del mateix diferents caires o aspectes entre els quals sol sobresurtir-ne un que naturalment es el que està a la vista de tothom.

Desde'l moment que pensam en una qualsovol de les viles que per Mallorca hi ha escampades mos fixam tot d'una amb el caire que la distingeix: l'industrial Esporles, Inca la comercial, l'activa Felanitx, Andraig l'aventurera etc. I al mirar a la nostra a la més estimada per nòltros, Artá, li veim immediatament un caire que sobresurt entre'ls demés i aquest es per desgracia un defecte: l'indiferencia. L'indiferencia en tot sembla esser l'aspecte caracteristic de la nostra vila, el qual se manifesta en tots els ordes. Així veim que aquílles societat tenen per lo regular vida efímera, que les escoles son poc concorregudes, que les iglesies son casi buides, que'ls projectes tots, per bons que sien, cauen casi sempre en terra árida, que tot lo que aquí se du a cap sol esser obra individual casi mai colectiva, que'l poble no se deixa entusiasmar ni per un ideal ni per un fet, ni per una causa; tot se reb amb la més gran fredor.

An aixó tots heu veim, tots heu tocam amb les mans i sabem cert que's lo que més retarda el progrés de la nostra vila. Perque aquí tenim homos que han concebut grans projectes, societats que podrien enlairar la nostra

població, persones que per la seva mentalitat i esperit d'empresa podrien fer-mos avansar, però mirant-ho tot amb indolencia, rebent els projectes com qui sent ploure, feim que la major part d'ells s'esveyesquin com el fum i mos afuixam dels beneficis que tal volta mos reporteríen.

Iddò, si veim que aqueix aspecte del nostre caràcter es més be un defecte ¿perqué els qui'l veim no anam tots a corretgir-lo? Que cada una de les persones que coneixen l'aixorquia de l'indolencia comensi per llevar-se la seva; se proposi prestar calor i entusiasme a tota obra que consideri beneficiosa per la vila; que prengui part en tots els actes bons que aquí se celebrin, que assistesca així a les funcions religioses com a les reunions de les societats an a que pertany i adames que procuri sempre influir damunt els seus acostats perque fassin igual, única manera com podem reformarnos aquest defecte. I es precis que tots fassem lo que poguem en aquest sentit, sino Deu sap aont arribarem perque de cada día aumenta. Perpagales dues fonts educatives més influyents sobre el caràcter dels pobles, l'escola i l'iglesia, son casi desertes. I ja's sab: poble qui no assisteix ni a l'Iglesia ni a l'escola precisament ha de decaure.

A. F.

Cansó de Septembre

I

El cel es sense núvols,
l'Estiu va caminant,
el Sol de la Canícula
damunt dels pámpols bat.

I en tant de branca en branca
per boscos y vinyars,
¡cóm canten las cigales!
¡cóm canten sens parar!

II

¡Cóm canten las cigales!
¡qu'ardit es el seu cant!
¡Cóm brunzen les abelles
entre'ls rahims daurats!
Vermellejant els pámpols
brandetjen ubriacs...
¡Cantau, cantau, cigales!
¡Cantau sense parar!

III

Els vermadors arriben;
relluen ja els podalls;
de sos rahims despullan
als ceps afadigats.
Els carros s'els emportan,
els cups s'en gaudirán...
¡Cantau, cantau, cigales,
en tant qu'el sol es alt!

IV

¡Quít veu i't vegi, vinya,
tan trista cap al tart!
Demá quant el sol caiga
l'Estiu s'en anirà;
s'en anirà ab mortalla
de pámpols empurprats...
¡Cantau, cantau cigales,
que fóra tart demá!

V

De l'altra part de serra
ja un núvol se va alsant,
camina que camina
du la Tardor als camps;
demunt de sas espatles
la porta cavalcant...
¡Cantau, cantau cigales!
¡Cantau el darrer cant!

A. MESTRES.

Aquest periódic está subjecte a
censura esglesiástica,

PEL FERROCARRIL DE CAPDEPERA

REUNIÓ IMPORTANT.

El poble de Capdepera, que té com una de les qualitats millors per una població, tenir viu el sentiment de patria, que estima apassionadament tot lo seu i que pugna sempre per millorar, al veure que la via del ferrocarril desde Manacor s'acostava fins a Artá ha cregut augmentada considerablement la probabilitat de poder un dia disfrutar de tant important millora. I desde allavors es estava aquesta la preocupació constant de tot aquell poble, es aquest el tema de totes les converses i s'ha convertit en l'ideal de tot gabellí. De la comunicació d'aquest ideal en nasqué l'idea d'entrevistar-se amb el nostre compatrià D. Rafel Blanes Tolosa, ànima de la perllongació de la via fins a la nostra vila, i un delegat de Capdepera anà a veure'l per demanar li dia i hora per rebre una Comissió de gabellins que vendrien a visitar-lo. Deferent i modest com sempre D. Rafel, les digué que no calia que se moguessen sino que ell mateix aniria a Capdepera per assistir a la reunió que ells mateixos cridassen.

I en efecte l'Ajuntament d'aquell poble acordà cridar una reunió magna a la Sala p'el diumenge dia 4 de Septembre a les quatre del caprespre per la que se convidà amb tot interès al Ajuntament d'Artà i a anels que d'aquí s'interessassen per l'assumpte, i especialment a D. Rafel.

D'aquí adames del Director del nostre Quinzenari hi assistiren el batle accidental D. Juan Casellas, el jutge D. Juan Sancho, D. Rafel Blanes Tolosa, D. Rafel Sard Segreteri, D. Rafel Q. Blanes i D. Antoni Solivellas medges, D. Llorens Garcías Farmacèutic i D. Antoni Genovard retgidor i propietari. La colonia de Calarratjada pujà també, recordant entre ells a D. Llorens Tous i a D. Francesc i D. Gabriel Forteza.

A Sa Creu esperaven les Autoritats i plana major del poble anant tots a la Casa de la Vila aont se tengué la reunió. Estava la sala de sessions plena a vessar com hei estaven també la Segretaria, quartos veinats i fins l'escala. Se veia que el poble te vús desitjos de tan important millora.

Ocupà la Presidència el Batle de Capdepera Don Llorens Flaquer acompanyat del Sr. Rector d'aquella vila, del primer tinent-batle d'Artà, de D. Rafel Blanes Tolosa i D. Mateu Melis. Figurava entre la nombrosa concurrència, además de la representació d'Artà tot el clero de Capdepera, el telegrafista Sr. Garau, el medge Sr. Moll, el mestre D. Sebastià Sancho, D. Lluís Alzi-

na, mestre de S'Horta, tot l'Ajuntament de Capdepera, els Srs. Caldentey, Vaquer y Flaquer comerciants i altres que sentim no recordar.

Obert l'acte, el Secretari del Ajuntament de Capdepera s'alçà i saludà en nom de la Corporació municipal i de tot el poble a la comissió artanenca i a D. Rafel Blanes Tolsosa en especial, donant-los la més coral benvenguda i agraïnt-los que en vers de rebre an els gabellins a Artà hajan teguda la bondat d'assistir a la reunió.

Digué que de fá temps, es gran el desitj que Capdepera sent de poder disfrutar de una vía de ferrocarril que l'unisca amb els demés pobles, però que desde qu'arriba a Artá, vegent-lo tan aprop, aquell desitj s'ha convertit en una especie d'enveja, i creuen avui realisable lo que altra temps se considerava casi imposible.

Tant ha augmentat el desitj que a principis de juliol se tengué una reunió per parlar-ne i s'acordá fer una visita a D. Rafel Blanes per demanar-li els tràmits per conseguir aquesta via, més al demanar-li que senyalás dia per rebre els gabellins ell se brindá a passar a Capdepera i assistir a la reunió que convocassen. Repetí els sentiments d'agraïment en vers de D. Rafel per sa dignació i li suplicá en nom de tots que no tant sols les digués les passes a donar sinó que tot Capdepera li restaria eternalment agraït si ell posava el seu esforç i tota la seva voluntat per conseguir tal millora.

La numerosa concurrència demostrà qu'assentia amb entusiasme a lo dit pel Sr. Secretari i acte seguit s'aixecà D. Rafel Blanes Tola.

Comensá aquest agraint de part de la Comissió artanenca la rebuda que'ls havien dispensat i les paraules afectuoses del Segretari. Digué que era inimic de les paraules que no vagin acompanyades de fets. Aquets son lo únic eficás. Feu l'apologia de les vies de comunicació que venen a esser les arteries dels pobles i historià els tràmits i incidents per la consecució del ferrocarril d'Artá que se deu, ademés de la ajuda de Déu i la Verge, a la constància i insistència en so demanar, a l'unió dels esforços de tothom i a la multiplicitat de cartes, indicacions, influències i demés ressorts que se posaren en joc.

Agrai l'ajuda que Capdepera i demés Ajuntaments de la Comarca prestaren al firmar la sol·licitud demanant al Estat que aprovés el ferrocarril d'Artà i en justa correspondència troba que aquest ha de prestar també el seu auxili per con-

seguir el tros de Calarratjada a Artá p'el qual el trobaran sempre disposat a ell per ajudar en tot lo que pugui a que prest sia un fet.

Els plans i treballs preparatoris de la línia Calarratjada Sa Pobla passant per Artà estan tots fets; no falta més que la firma del Ministre i creu que aqueixa s'obtindrà si se crea una Comissió de gabellins que activi l'assumpte i sab aprofitar una oportunitat

Digué que paral·lel amb l'ideal de consecució del ferrocarril han de dur el del *Port*, el tràmit del qual estan tots fets i fins s'estranya que no se tinga ja la subvenció per comensar les obres.

Aconsellà que amb aquests assumptes tot Capdepera fassi un cor, se fugi de tot esperit de banderia, se deixi de banda tot partidarisme polític i tot personalisme i amb l'ajuda de Deu prest serà un fet.

El Segretari agraeix les manifestacions de D. Rafel i li suplica vulgui acceptar el lloc principal en la Comissió i novament parla aquest excusant-se de formar part d'ella, diguent que hauria d'estar formada tota de gabellins, però promet prestarli la seua cooperació.

D. Juan Sancho, jutge d'Artá digué que sap per experiència que les gestions d'una comissió so'en tenir poca eficàcia i per aixó proposa se posi tota la confiança en D. Mateu Melis, el qual té proves donades d'amor a Capdepera i si vol pot ésser el qui conseqüesca el ferrocarril.

D. Antoni Vaquer de S'Heretat as-senteix a lo manifestat pel Sr. San-cho i creu també que ha de ser sols ún el qui s'encarregui de la feïnada que això representa i està conforme en que sia D. Mateu Melis. Aquest senyor, acossat per l'assentiment espontani de la concurrència mani-festa que a pesar de no creurer-se amb condicions per esser el qui du-gui el capdevant amb aquest as-sumpte, per la seua amor a Capde-pera està disposat a carregar-se la feïna mentres pugui contar amb l'ajuda de tot Capdepera i amb l'especial i constant cooperació de D. Rafael Blanes.

Tant aquest com el públic digueren que estaven disposats a secundar-lo amb tot entusiasme i el batle declarà terminat l'acte, que fou verament transcendental.

Seguidament se serví un refresc an els assistents i després s'acompanyà a la comissió artanenca fins a La Creu aont se despediren fent vots tots perquè dins breu temps poguem acudir a cantar el *Te-Deum* per haver conseguit l'ideal.

000

SERVICIO DE CARRUAJES

DE

BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.**DISPONIBLE****GRANDES ALMACENES**

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217

I

Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES**La Fonda Randa, de Esteva**

Carré de Palma, 48 — ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA**Ensaïmades i panets**

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DES PAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA**IIUEPII**

A més bon preu que ningú compra carros carretons eu qualsevol estat estiguen mestre

Gabriel Carrió(a) FUYA DES **QUATRE CANTÓNS**

Gran establiment d'en

Miquel Garau

Centro, 3-Artá

Sempre, Sempre, derrerés novedats en MERCERIA

Extens surtit de PERFUMERIA

COLMADO**AMB CONSERVES DE TOTA CASTA**

Representant dels licors de la casa MORENO amb el seu acre litat

Anís Miramar

Máquinas de ensi SINGER al contat i a pagues

No deixeu de visitar-lo amb la seguredat de que quedaren amb ganes de tornar-hi